

تحلیل هفته

شماره: 487

(20 - 27 اسد 1404 هـ ش)

جنگ تجاری ایالات متحده و هند و تأثیرات آن بر منطقه

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقه‌ای تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می خوانید:

- جنگ تجاری ایالات متحده و هند و تأثیرات آن بر منطقه.....3
- پیشینه جنگ تجاری میان هند و ایالات متحده3
- دلایل افزایش تعرفه ایالات متحده بر هند4
- پیامدهای منطقه ای6
- نتیجه گیری8
- منابع8

جنگ تجاری ایالات متحده و هند و تأثیرات آن بر منطقه

سریزه

پس از جنگ جهانی دوم میان ایالات متحده و اتحاد جماهیر شوروی سابق جنگ سرد آغاز شد. در این جنگ، هند بر خلاف ایالات متحده، در کنار اتحاد شوروی ایستاد؛ چنان که در زمان حمله اتحاد شوروی بر افغانستان، هند در برابر مجاهدین از حمله شوروی بر افغانستان حمایت کرد. در این دوره پاکستان اما با ایالات متحده پیمان دوستی داشت و در افغانستان از مجاهدین بر ضد اتحاد شوروی پشتیبانی می کرد.¹ ایالات متحده به همین هدف روابط خود را در منطقه با پاکستان نزدیک ساخت و کمک های اقتصادی و نظامی در اختیار آن قرار داد تا آنرا در برابر اتحاد شوروی در کنار خود داشته باشد و از راه پاکستان شوروی را در افغانستان شکست دهد.

زمانی که جنگ سرد پایان یافت و ایالات متحده دیگر نیازی به پاکستان نداشت، رو به هند آورد تا از بازار بزرگ تجاری هند برای اهداف اقتصادی خود استفاده کند؛ یعنی پس از سال ۱۹۹۱ روابط میان هند و ایالات متحده به نزدیکی گرایید. اما در سال ۱۹۹۸ زمانی که هند سلاح هسته ای ساخت، این روابط یک بار دیگر تیره شد و ایالات متحده بر هند تحریم وضع کرد. ولی هنگامی که حادثه یازدهم سپتمبر رخ داد و ایالات متحده تصمیم گرفت به افغانستان حمله کند، برای جلب حمایت پاکستان و هند، تحریم ها را از این کشورها برداشت و روابط هند و ایالات متحده به حالت عادی بازگشت. این روابط عادی زمانی به همکاری مبدل شد که هر دو کشور در جولای ۲۰۰۵ پیمان همکاری استراتژیک را امضا کردند.² پس از این پیمان، هر دو کشور روابط نزدیک تری را با هم حفظ کردند و حتی ایالات متحده در منطقه، در برابر چین، هند را متحد خود می دانست. اما در آگست ۲۰۲۵ رئیس جمهور ایالات متحده، ترامپ، به این دلیل بر هند تعرفه تجاری را افزایش داد که هند از روسیه نفت می خرد و روسیه این پول را در جنگ اوکراین به کار می گیرد. پس از افزایش تعرفه، نخست وزیر هند، نریندرا مودی، تصمیم گرفت به چین سفر کند و در نشست سازمان همکاری شانگهای شرکت نماید. اگر این سفر انجام شود، نخستین سفر مودی به چین در هفت سال گذشته خواهد بود. پس از آن، ایالات متحده تعرفه بر هند را از ۲۵ درصد به ۵۰ درصد افزایش داد و این اقدام روابط میان هند و ایالات متحده را تنش آلود کرد.

در این تحلیل بر علل افزایش تعرفه بر هند از سوی ایالات متحده، پیشینه جنگ تجاری میان دو کشور، تأثیرات این جنگ بر روابط دوجانبه و در نهایت تأثیرات این روابط خراب بر منطقه بحث خواهد شد.

پیشینه جنگ تجاری میان هند و ایالات متحده

بر بنیاد ارقام سال ۲۰۲۴، هند برای ایالات متحده دهمین و ایالات متحده برای هند نخستین شریک تجاری است؛ تجارت دوجانبه میان دو کشور سالانه به ۱۲۹٫۲ میلیارد دلار می رسد.³

Largest trading partner for India

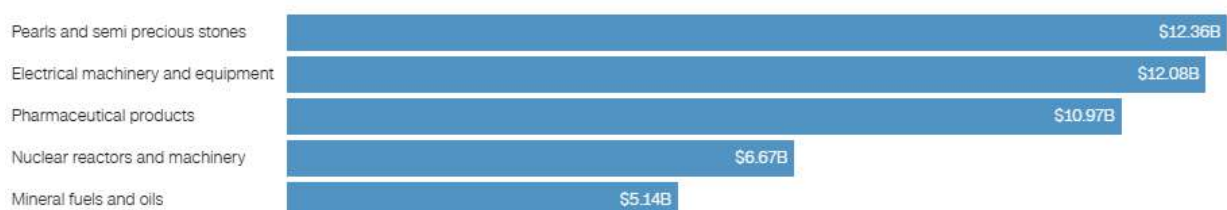
1. US	\$119.7B
2. China	\$118.4B
3. United Arab Emirates	\$83.7B
4. Russia	\$65.4B
5. Saudi Arabia	\$43.0B
6. Singapore	\$35.6B
7. Iraq	\$33.3B
8. Indonesia	\$29.4B
9. Hong Kong	\$28.7B
10. South Korea	\$27.6B

Largest trading partner for US

1. Mexico	\$839.9B
2. Canada	\$762.1B
3. China	\$582.5B
4. Germany	\$236.0B
5. Japan	\$227.9B
6. South Korea	\$197.1B
7. Taiwan	\$158.6B
8. Vietnam	\$149.7B
9. UK	\$148.0B
10. India	\$129.2B

یادداشت: آمار تجاری هند مربوط به سال ۲۰۲۳ و آمار ایالات متحده مربوط به سال ۲۰۲۴ است؛ از همین رو در ارقام تفاوت وجود دارد. بر بنیاد ارقام سال ۲۰۲۳، ایالات متحده به ارزش ۴۷ میلیارد دلار کالا از هند وارد می‌کند؛ در این کالاها سنگ‌های نیمه‌قیمتی، وسایل الکترونیکی، تجهیزات طبی، راکتورهای هسته‌ای و ماشین‌ها و مواد سوختی و نفت شامل است.

US' top imports from India in 2023

جنگ تجاری میان هند و ایالات متحده نخستین بار در فبروری ۲۰۱۸ زمانی آغاز شد که ترامپ به دلیل تعرفه بلند هند بر موتورسایکل‌های امریکایی هارلی-دیویدسن انتقاد کرد و آن را ناعادلانه خواند. هند بر این موتورسایکل‌ها تا ۱۰۰ درصد تعرفه وضع کرده بود، در حالی که ایالات متحده بر بایسکل‌های هندی صفر درصد تعرفه گذاشته بود.

در ماه مارچ ۲۰۱۸ ترامپ بر فولاد و المونیم هند تعرفه ۲۵ درصدی وضع کرد و آن را بخشی از آجندای گسترده تجاری خود دانست. پس از آن، در ماه مارچ ۲۰۱۹ امتیازات ویژه هند را تحت چتر «نظام ترجیحات تعمیم‌یافته (GSP) Generalized System of Preferences» پایان داد. تحت این سیستم، ایالات متحده به برخی کشورها این امتیاز را می‌دهد که بعضی کالاهای شان بدون تعرفه وارد ایالات متحده شود. زمانی که ایالات متحده این امتیاز هند را لغو کرد، در نتیجه کالاهایی صادراتی هند به ارزش نزدیک به ۵٫۸ میلیارد دلار از این معافیت محروم شدند،^۴ که این برای هند زیان بزرگی بود.

در ادامه این جنگ تجاری، ترامپ به‌تازگی در ۳۰ جولای ۲۰۲۵ تعرفه بر کالاهای هندی را ۲۵ درصد افزایش داد و در ادامه، در ۶ اگست همان سال این تعرفه را به ۵۰ درصد بالا برد.

دلایل افزایش تعرفه ایالات متحده بر هند

افزایش تعرفه ایالات متحده بر هند چند دلیل دارد که در اینجا به‌طور کوتاه بحث می‌شود:

۱- خرید نفت از روسیه توسط هند

در سال ۲۰۲۴، هند و روسیه ۶۶ میلیارد دلار تجارت دوجانبه داشتند و هر دو طرف توافق کردند که تا سال ۲۰۳۰ تجارت دوجانبه را به ۱۰۰ میلیارد دلار برسانند.^۵ بر اساس گزارش رویترز، هند بزرگ‌ترین خریدار نفت خام روسیه است که از جنوری تا جون ۲۰۲۵ روزانه نزدیک به ۱٫۷۵ میلیون بشکه نفت وارد کرده است که این نسبت به سال گذشته ۱ درصد افزایش را نشان می‌دهد. در مجموع از مارچ ۲۰۲۴ تا مارچ ۲۰۲۵، هند ۵۱٫۶۱ میلیارد دلار نفت از روسیه خریده است. هند سومین واردکننده و مصرف‌کننده بزرگ نفت در جهان است که ۳۵ درصد نیاز نفتی خود را از روسیه تأمین می‌کند. از آغاز جنگ اوکراین، به‌ویژه از جنوری ۲۰۲۳ تا جولای ۲۰۲۵، هند ۱۱۹٫۳ میلیارد دلار نفت از روسیه خریداری کرده است که از نگاه خرید نفت از روسیه در جهان در جایگاه دوم قرار دارد.^۶

Who has imported most Russian oil during Ukraine war

Top importers, in billions of dollars, from January 2023 to July 2025

Source: Centre for Research on Energy and Clean Air

یکی از دلایل افزایش تعرفه ایالات متحده بر هند همین خرید گسترده نفت از روسیه است. ترامپ باور دارد که هند این نفت را تنها برای نیاز خود نمی‌خرد، بلکه آن را در بازارهای بین‌المللی می‌فروشد و از آن سود می‌برد و روسیه با این پول جنگ خود را در اوکراین ادامه می‌دهد. ترامپ در صفحه Truth Social خود نوشته است: "هند نه تنها بخش بزرگی از نفت روسیه را می‌خرد، بلکه آن را در بازار جهانی با سود بالا می‌فروشد. برای هند مهم نیست که از ماشین جنگی روسیه در اوکراین چند انسان کشته می‌شوند. به همین دلیل، من تعرفه بر کالاهای وارداتی هند را افزایش می‌دهم."^۷ از این سخنان ترامپ آشکار می‌شود که یکی از دلایل افزایش تعرفه بر هند، خرید نفت روسی توسط هند است.

۲- ناکامی مذاکرات تجاری

زمانی که ترامپ برای بار دوم رئیس‌جمهور ایالات متحده شد، در فبروری ۲۰۲۵ نریندرا مودی به واشنگتن سفر رسمی کرد. در جریان این سفر، هر دو طرف توافق کردند که تا سال ۲۰۳۰ تجارت دوجانبه را به ۵۰۰ میلیارد دلار افزایش دهند و در این توافق مقرر شد که برای تنظیم این تجارت و تعرفه‌های مربوطه مذاکراتی را آغاز کنند.

در ماه‌های مارچ و جولای ۲۰۲۵ نمایندگان هند و ایالات متحده پنج دور مذاکره انجام دادند.^۸ در ابتدا چنین به نظر می‌رسید که دو طرف بتوانند بر سر تعرفه ۱۵ درصدی توافق کنند، اما برخی خواسته‌های خاص ترامپ در زمینه کاهش تعرفه توسط هند پذیرفته نشد. در نتیجه، مذاکرات موفق نشد و ترامپ ابتدا تعرفه ۲۵ درصدی و سپس ۵۰ درصدی بر کالاهای هند وضع کرد.

۳- ابزار فشار بر هند

در نظام بین‌المللی کنونی، هند نیز از قدرت‌های بزرگ به‌شمار می‌رود و از زمان اتحاد جماهیر شوروی متحد قوی روسیه باقی مانده است. هند می‌خواهد در روابط میان روسیه و ایالات متحده توازن ایجاد کند و روسیه را از دست ندهد، زیرا در قضیه پاکستان ایالات متحده برای هند شریک قابل اعتماد نبوده و در موارد تاریخی چندین بار جانب پاکستان را گرفته و روابط نزدیک با آن برقرار کرده است.

ایالات متحده می‌خواهد از این تعرفه‌ها به‌عنوان ابزاری برای فشار بر هند استفاده کند؛ از یک سو روابط هند با روسیه را در چارچوب سیاست خارجی ایالات متحده تنظیم کند، از سوی دیگر روابط تجاری هند با ایران را کاهش دهد و مهم‌تر از همه در مذاکرات تجاری بر هند فشار وارد کند. ترامپ همواره در جریان مذاکرات بر طرف مقابل فشار وارد می‌کند تا دست بالا را داشته باشد و امتیاز بگیرد. بنابراین، ایالات متحده می‌خواهد با این تعرفه‌ها بر هند فشار وارد کند تا در مذاکرات تجاری خواسته‌های امریکا را بپذیرد.

اما این نکته نیز قابل ذکر است که ممکن است این تعرفه‌ها و فشارهای ایالات متحده برای مدت محدودی باشد، زیرا امریکا نمی‌خواهد متحد بزرگی همچون هند را در برابر چین از دست بدهد. همچنان هند نیز با نرم‌تر شدن موضع ایالات متحده موضع خود را تعدیل خواهد کرد، چراکه هند نیز نمی‌خواهد قدرت بزرگی مانند ایالات متحده را از دست بدهد.

پیامدهای منطقه‌ای

رئیس‌جمهور ایالات متحده، ترامپ، در دوره دوم ریاست‌جمهوری خود در سیاست خارجی به سیاست افزایش تعرفه‌ها روی آورد و تقریباً هیچ کشوری در جهان از این تعرفه‌ها در امان نمانده است. در آسیای جنوبی نیز ترامپ اعلام کرد که بر پاکستان، بنگلادش و هند تعرفه‌های گمرکی را افزایش می‌دهد، اما پاکستان و بنگلادش به دلیل آگاهی از ضعف‌های اقتصادی خود و همچنان منافع گسترده استراتژیک‌شان، در مذاکرات گمرکی بسیار محتاط عمل کردند و نگران آینده روابط دوجانبه خود با ایالات متحده بودند. از این‌رو، تعرفه‌های ترامپ را پذیرفتند و حاضر شدند اصلاحات تجاری را بپذیرند تا روابط خود را با ایالات متحده حفظ کرده و حتی تقویت کنند.

در این میان، پاکستان از همه بیشتر موفق به نظر می‌رسد. به‌منظور اجرای طرح تجاری ترامپ و گسترش روابط اقتصادی دیگر، رئیس‌ارتش این کشور، عاصم منیر، به ایالات متحده سفر کرد و پس از ضیافت چاشت با ترامپ، مذاکرات را موفق ارزیابی کرد و همه شروط ترامپ را در زمینه تجارت و تعرفه‌ها برای داشتن روابط بهتر در آینده پذیرفت. بنگلادش نیز در ابتدا با تعرفه ۳۷ درصدی مواجه شد که تهدیدی جدی در برابر صادرات ۸٫۳ میلیارد دلاری این کشور به ایالات متحده بود، اما برای بهبود روابط و جلوگیری از تیره‌شدن آن، این تعرفه‌ها را پذیرفت و اصلاحات تجاری را آغاز کرد. نتیجه این شد که ترامپ تعرفه این کشور را از ۳۷ درصد به ۲۰ درصد کاهش داد و بنگلادش هم از این روند سربلند بیرون آمد. با این حال، هنگامی که ایالات متحده بر هند تعرفه وضع کرد و دلیل آن را خرید نفت از روسیه دانست، نخست‌وزیر هند، نریندرا مودی،

اعلام کرد که آنها بر اساس منافع ملی خود عمل خواهند کرد و خرید نفت از روسیه را ادامه خواهند داد. این واکنش مودی سبب شد روابط هند و ایالات متحده رو به تیرگی گراید.

از آنجا که جنگ‌های تجاری معمولاً طولانی نمی‌شوند و به‌زودی به حالت عادی بازمی‌گردند، این احتمال وجود دارد که ایالات متحده این جنگ تجاری با هند را زودتر پایان دهد و چنین متحد مهم و قدرتمندی را در آسیای جنوبی از دست ندهد. با توجه به تصمیم‌ها و سیاست‌های ترامپ، این سناریو عملی به نظر می‌رسد، زیرا ترامپ همواره تصمیماتش را خیلی سریع تغییر داده است. علاوه بر این، در خاورمیانه، هند شریک مهم اسرائیل و همکار تجاری در زمینه سلاح است. بنابراین، از این منظر نیز ایالات متحده خواهد کوشید تا این تعرفه‌ها را کاهش دهد تا هند به دلیل تیرگی روابط، به ایران نزدیک نشود؛ امری که هم به زیان ایالات متحده در برابر چین خواهد بود و هم به زیان اسرائیل در برابر ایران.

البته باید سناریوی دوم را نیز بررسی کرد و آن این است که ترامپ از تعرفه‌های خود عقب‌نشینی نکند و جنگ تجاری با هند ادامه یابد و روابط دو کشور بیش از پیش تیره شود. در این حالت، می‌توان پیامدهای زیر را پیش‌بینی کرد:

نخست این‌که، هند در آسیای جنوبی همواره شریک بزرگ استراتژیک ایالات متحده بوده است و ایالات متحده از آن در برابر چین بهره‌برداری کرده و در منطقه هند و اقیانوس آرام منافع چین را به چالش کشیده است. بنابراین، نخستین تأثیر این جنگ تجاری در منطقه می‌تواند نزدیکی بیشتر چین و هند باشد. نشانه عملی این امر هم دیده شد؛ نریندرا مودی اعلام کرد که پس از هفت سال به چین سفر خواهد کرد و در نشست سازمان همکاری شانگهای شرکت خواهد نمود.⁹ این اعلام پس از تیرگی روابط با ایالات متحده صورت گرفت.

دوم این‌که، هند بیش از پیش به روسیه نزدیک خواهد شد و این نزدیکی ابتدا بر نظم منطقه‌ای و سپس بر نظم جهانی تأثیر عمیق خواهد گذاشت. زیرا هند قدرتی است که اگر در رقابت روسیه و ایالات متحده به هر طرف متمایل شود، همان طرف تقویت می‌شود. بنابراین، اگر روابط با ایالات متحده همچنان تیره بماند و ترامپ عقب‌نشینی نکند، تغییرات عمده‌ای در نظم جهانی به‌وجود خواهد آمد و ایالات متحده برتری خود را از دست خواهد داد.

سوم این‌که، تاکنون هند به دلیل تحریم‌های ایالات متحده نتوانسته بود روابط گسترده‌ای با ایران برقرار کند. اما اگر روابط تیره با واشنگتن ادامه یابد، بعید نیست که هند روابط عمیق‌تری با ایران برقرار کند و همکاری در پروژه‌های منطقه‌ای گسترده را آغاز نماید. چراکه ایران نیز صادرکننده بزرگ انرژی در منطقه است و هند به این انرژی نیاز دارد. البته باید توجه داشت که این روابط بیشتر اقتصادی و سیاسی خواهد بود و هند احتمالاً در حوزه امنیتی تلاش نخواهد کرد که در مقابل اسرائیل به ایران نزدیک شود.

چهارمین موضوع مربوط به روابط افغانستان و هند است. تیرگی روابط ایالات متحده و هند تأثیر مثبتی بر نظام حاکم در افغانستان خواهد داشت، زیرا فاصله گرفتن هند از ایالات متحده و نزدیکی‌اش با چین، روسیه و ایران به معنای نزدیک شدن به امارت اسلامی است. روسیه امارت اسلامی را به رسمیت شناخته و ایران و

چین هم روابط نزدیکی با آن دارند. در نتیجه، این کشورها هند را نیز تشویق خواهند کرد که با امارت اسلامی روابط نزدیک برقرار کند، سفارت باز کند و پروژه‌های مشترک منطقه‌ای را به اجرا گذارد. در مورد افغانستان، یک نکته مثبت دیگر نیز این است که با نزدیکی روابط هند و ایران، سرمایه‌گذاری هند در بندر چابهار افزایش خواهد یافت و این سرمایه‌گذاری تأثیر مثبت بر افغانستان خواهد گذاشت، زیرا افغانستان نیز بخشی از پروژه چابهار است و از این سرمایه‌گذاری بهره‌مند خواهد شد.

نتیجه‌گیری

هند در دوران جنگ سرد، متحد و هم‌پیمان نزدیک اتحاد شوروی بود و از نظر تاریخی پاکستان متحد ایالات متحده و هند متحد روسیه باقی مانده است. هندی‌ها هنوز هم بر این باورند که ایالات متحده شریک قابل اعتماد آنان نیست؛ به همین دلیل روابط خود را با روسیه قطع نکرده و با وجود تحریم‌های بین‌المللی همچنان در سطح بالا از روسیه نفت خریداری می‌کنند. تا کنون، ایالات متحده در مورد خرید نفت از روسیه واکنش نشان نداده بود، زیرا هند در منطقه متحد نزدیک امریکا علیه چین به شمار می‌رفت و این نگرانی وجود داشت که مبادا با مطرح کردن این موضوع، این متحد مهم از دست برود. اما ترامپ جرأت به خرج داد و بر هند تعرفه‌ها را افزایش داد. در واکنش، هند نیز موضع جدی گرفت و اعلام کرد که منافع ملی آنان ایجاب می‌کند از روسیه نفت بخرند و آنان هرگز خرید نفت از روسیه را متوقف نخواهند کرد. روابط تیره میان هند و ایالات متحده در منطقه به سود پاکستان تمام می‌شود، زیرا هرچه هند و امریکا از یکدیگر فاصله بگیرند، به همان میزان پاکستان و ایالات متحده به هم نزدیک‌تر خواهند شد. اما ایالات متحده در منطقه یکی از بزرگ‌ترین متحدان خود علیه چین، یعنی هند را از دست خواهد داد. در چنین شرایطی، برای ایران، چین، روسیه و افغانستان فرصت مناسبی فراهم می‌شود تا با قدرتی چون هند روابط نزدیک برقرار کرده و او را به بلوک خود جذب نمایند.

منابع

¹ Waseem Ishaque, Aman Ullah and Fazal Noman. "United States Foreign Policy Towards South Asia; Analyzing Implications for Pakistan", Global Political Review, V(II), 2020, P. 26, Access link:

[https://doi.org/10.31703/gpr.2020\(V-II\).03](https://doi.org/10.31703/gpr.2020(V-II).03)

² Muhammad Muzaffar, Erum Hanif and Imran Khan. "United States Foreign Policy towards South Asia: A Critical Analysis", Pakistan Social Sciences Review Vol. 2, No. 2, P. 60, December 2018, Access link:

https://www.researchgate.net/publication/342411504_United_States_Foreign_Policy_towards_South_Asia_A_Critical_Analysis

³ Rosa de Acosta. "What you need to know about US-India trade, in 4 charts", CNN, February 13, 2025, Access link: <https://edition.cnn.com/2025/02/11/business/india-us-trade-explainer-intl-hnk-dg>

⁴ The USA Leaders. "India vs US Tariff War 2025: Trump and Modi on Roast Mode! Who's Impacted?", August 07, 2025, Access link: <https://theusaleaders.com/news/india-vs-us-tariff-war/>

⁵ The Economic Times. "India-Russia trade hits USD 66bn in 2024; target of USD 100bn by 2030 on track: Russian envoy", Nov 27, 2024, Access link:

<https://economictimes.indiatimes.com/news/economy/foreign-trade/india-russia-trade-hits-usd-66bn-in-2024-target-of-usd-100bn-by-2030-on-track-russian-envoy/articleshow/115734758.cms>

⁶ Arpan Rai. "Explained: How much Russian oil does India buy?", Independent, 07 August 2025, Access link: <https://www.independent.co.uk/asia/india/trump-india-tariffs-russia-oil-ukraine-war-b2803509.html#:~:text=According%20to%20trade%20data%20shared%20with%20Reuters%2C%20India,up%201%20per%20cent%20from%20one%20year%20ago.>

⁷ Ibid.

⁸ Sonu Vivek. "From ally to 'dead economy': Timeline of Trump's tariff turn on India", India Today, Aug 7, 2025, Access link: <https://www.indiatoday.in/business/story/trump-tariff-news-us-trade-war-timeline-pm-modi-india-response-ally-dead-economy-2767728-2025-08-07>

⁹ Orange Wang and Dewey Sim. "Indian Prime Minister Modi 'set for first China trip in 7 years' amid Trump tariff row", South China Morning Post, 7 Aug 2025, Access link: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3321120/indian-prime-minister-modi-set-first-china-trip-7-years-amid-trump-tariff-row>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش های دقیق و بی طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی ها در افغانستان و منطقه فعالیت می کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrsaf.org

وب سایت: www.csrsaf.org

: +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrsaf.org

info@csrsaf.org